

Kamerleden bij 152e IPU Assemblée in Istanboel

Van 14 tot en met 19 april 2026 kwam de Interparlementaire Unie bijeen voor hun 152e Assemblée-vergadering in Istanboel. Vanuit Nederland namen de Eerste Kamerleden deel: [Daan Roovers](#) (GroenLinks-PvdA), [Hendrik-Jan Talsma](#) (CU, delegatieleider), [Andrea van Langen-Visbeek](#) (BBB) en [Martin van Rooijen](#) (50Plus) en het Tweede Kamerlid [Fatimazhra Belhirsch](#) (D66). Zo'n 720 parlementsleden uit 126 landen waren aanwezig, waarvan 37% vrouwen. Het centrale thema was het koesteren van hoop, vrede en rechtvaardigheid voor toekomstige generaties dat resulteerde in de [Istanbul Verklaring](#). De Assemblée stond stil bij het vijftigjarig bestaan van het Comité voor de Mensenrechten van Parlementsleden. Het aandeel van vrouwelijke politici wereldwijd was gedaald met 0,3% tot 27,5%. Met een overgrote meerderheid van stemmen werd Anda Filip uit Roemenië tot nieuwe en eerste vrouwelijke Secretaris-generaal van de IPU verkozen. Zij volgt Martin Chungong uit Kameroen op die deze positie sinds 2014 vervulde. Bangladesh werd weer toegelaten tot de IPU nadat zij eerder waren geschorst wegens het uitblijven van democratische verkiezingen. De delegatie sprak met de Nederlands Consul-Generaal Daan Huisinga en zijn team. Griffier van de Eerste Kamer, Remco Nehmelman en Sander Duijmaer Van Twist, directeur Concernstaf en plv. Griffier van de Tweede Kamer namen deel aan de vergadering van de wereldwijde vereniging van secretarissen-generaal (ASGP).

General Debate

Van 20 tot en met 22 oktober vond het algemene debat plaats in de plenaire zaal, waarin vertegenwoordigers van de nationale delegaties spraken over het overkoepelende thema 'het koesteren van hoop, het waarborgen van vrede en het garanderen van rechtvaardigheid voor toekomstige generaties'. Tijdens haar bijdrage sprak Daan Roovers over de verantwoordelijkheid van parlementariërs tegenover toekomstige generaties en het belang van een politiek die zich weer sterker op de lange termijn richt. Roovers pleitte voor meer langetermijnpolitiek en het structureel betrekken van toekomstige generaties bij besluitvorming, onder meer via instrumenten als een generatietoets en burgerberaden.

Vrede en Internationale Veiligheid

Onder voorzitterschap van Fatimazhra Belhirsch vergaderde de commissie Vrede en Internationale Veiligheid op 16, 17 en 18 april. Na intense en soms emotionele discussies werd er gestemd over 159 amendementen op de [resolutie](#) 'De rol van parlementen bij het opzetten van solide mechanismen voor conflictbeheersing na een conflict en het herstellen van een rechtvaardige en duurzame vrede'. Volgens Belhirsch biedt de aangenomen resolutie een praktisch vijf-dimensionaal instrument voor post-conflictsituaties. "Er ligt nu een verrijkte tekst waarin uiteenlopende conflictervaringen uit verschillende regio's zijn verwerkt en een breed scala aan perspectieven wordt weerspiegeld. De resolutie vormt een kader voor parlementair handelen op het gebied van wederopbouw na conflicten," aldus Belhirsch. De inclusie van vrouwen en jongeren wordt expliciet genoemd als essentieel voor duurzame vrede. Rusland en Iran spraken zich uit tegen de resolutie. Het onderwerp van de Verenigde Arabische Emiraten voor een toekomstige resolutie werd gekozen, namelijk het versterken van maritieme veiligheid en de bescherming van kritieke infrastructuur in tijden van conflict.

Duurzame ontwikkeling

Op 16 april besprak de commissie Duurzame Ontwikkeling circa 60 amendementen op de [resolutie](#) over een eerlijke en duurzame mondiale economie en de rol van parlementen daarbij. Het amendement van Van Langen-Visbeek, waarin wordt opgeroepen af te zien van handelsmaatregelen die de beschikbaarheid onevenredig beperken, werd aangenomen.

Daarnaast stemde de commissie in met het onderwerp 'Parlementair leiderschap bij de bescherming van berg- en oceaanecosystemen' voor een nieuwe resolutie.

Democratie en mensenrechten

Op 17 april debatteerde de Commissie Democratie en Mensenrechten over inclusieve sociale ontwikkeling en de rechten en empowerment van mensen met een handicap, het thema van een volgende resolutie. Daarbij werd gewezen op het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en de SDG's, en op de rol van parlementen bij het bevorderen van gelijke kansen. Op 18 april sprak de commissie over de uitvoering van het parlementaire mandaat inzake kunstmatige intelligentie en nam zij de [motie](#) 'Het stimuleren van parlementaire maatregelen op het gebied van kunstmatige intelligentie' aan. Roovers woonde deze bijeenkomsten bij.

Urgentiedebat over ondersteunen vredesopbouw

Voor het gebruikelijke urgentiedebat waren drie zogeheten *Emergency Items* ingediend: een voorstel van Bahrein over de veroordeling van aanvallen door Iran op de Golfstaten en Jordanië; een voorstel van Qatar en mede-indieners over parlementaire inspanningen voor het handhaven van een staakt-het-vuren en het ondersteunen van vredesopbouw; en een derde voorstel van Iran over de veroordeling van militaire agressie tegen het land door de Verenigde Staten en Israël. Nadat Iran zijn voorstel had ingetrokken en steun had uitgesproken voor het Qatarese voorstel, werd dit vrijwel unaniem aangenomen, ook met steun van de Nederlandse delegatie. Martin van Rooijen merkte op: "Vergaderingen van de IPU zijn vaak hyper actueel. Nu ging het volop over het Midden-Oosten; toen ik in 2022 aanwezig was bij de Assemblee in Rwanda liepen de emoties hoog op over Oekraïne en ging de Russische delegatie voortijdig naar huis."

Commissie Midden-Oosten vraagstukken

Talsma, voorzitter van de IPU-commissie inzake Midden-Oosten vraagstukken, leidde de twee vergaderingen op 16 en 18 april. De commissie werd gebriefd door het Diakonia International Humanitarian Law Centre. De vertegenwoordiger herinnerde eraan dat iedere staat het internationaal humanitair recht moet naleven om rechtvaardigheid voor toekomstige generaties te waarborgen. Talsma informeerde de Governing Council over de herstructurering van deze commissie: "het Israëliisch-Palestijnse vraagstuk blijft onze vaste prioriteit, en daarnaast zal tijdens elke Assemblee één andere crisis worden behandeld die onze aandacht vraagt. Daarnaast zal de commissie haar rol versterken via fact-findingsmissies, nauwere samenwerking met IPU-organen en de VN, en intensievere betrokkenheid van maatschappelijk middenveld en regionale parlementariërs." Talsma droeg vanwege het verstrijken van de maximale termijn van twee jaar het voorzitterschap van deze commissie over aan Asuman Erdoğan uit Turkije.

Mensenrechten van parlementsleden

Het IPU-comité inzake de mensenrechten van parlementsleden behandelde 841 zaken uit 48 landen. Op de slotdag legde ze aan de Assemblee situaties van schendingen voor in onder meer Bangladesh, Pakistan en Nicaragua. Ook werden er meldingen van 109 gevangengenomen oppositieleiden in Turkije onderzocht, waarbij tevens is gekeken naar de naleving door Turkije van de uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De commissie maakte ook melding van een aantal opgeloste zaken onder meer uit Congo, Madagaskar en Zambia waar eerder gearresteerde oppositieleiden inmiddels zijn vrijgelaten.

Overige

De delegatie nam deel aan alle bijeenkomsten van de 12 Plus-groep en diverse nevenactiviteiten rond de Assemblee. Roovers en Belhirsch woonden het Forum van vrouwelijke parlementsleden bij en spraken met UNRWA. Van Langen-Visbeek nam deel aan workshops over mondiale methaanregels en over oceanen en klimaatverandering; Talsma aan een workshop over multistakeholder-benaderingen voor vrede en verzoening. Belhirsch en Talsma waren aanwezig bij een speciale sessie over de tweestatenoplossing. Belhirsch nam deel aan een panel over diversiteit in het parlement. Van Rooijen volgde de vergaderingen van de commissie over de Verenigde Naties. Daarnaast sprak de delegatie met Turkse parlementariërs over de arrestatie van de burgemeester van Istanbul, Ekrem İmamoğlu, en bracht zij een bezoek aan het [Hrant Dink Memorial Center](#).

Verklaringen en rapporten

Lees [hier](#) de outcomes van de 152^e IPU-Assemblee en [hier](#) het 2025 rapport van de commissie inzake de mensenrechten van parlementsleden.